

Invenția se referă la medicina veterinară, și anume la o metodă de profilaxie și tratament al helmintozei la cervide.

Helmintozele, invaziile de helminți sunt boli la om și la animale, provocate de helminți.

La animalele sălbatice (cerbi, căprioare) se întâlnesc mai frecvent:

- fascioloză;
- dicrocelioză (*Dicrocellum lanceatum*);
- echinococoză (*Echinococcus granulosus*);
- strongiloidoză (*Strongyloides papillosus*);
- ascaridoză (*Ascaris suum*).

În același timp, animalele sălbatice sunt un izvor de infestare cu helmintoze a animalelor domestice și a omului.

De rând cu aceasta, animalele sălbatice, de exemplu, populațiile de cervide în condiții naturale permanent au necesitatea de macro- și microelemente deficitare în hrana naturală. Elaborarea metodelor inofensive de profilaxie și tratament al helmintozei este unul dintre scopurile preconizate.

Este cunoscută metoda de tratament al helmintozei la animalele domestice prin utilizarea abendazolului sub formă de suspensie (Временное наставление по применению препарата абендазол-суспензия 2,5% и 10% для дегельминтации жвачных. № 001351 ЗАО «Гекта» Санкт-Петербург, 2002).

Însă această metodă nu este acceptabilă pentru tratamentul animalelor sălbatice. Prin hrană este imposibil de a asigura pătrunderea dozei terapeutice active de preparat curativ în organismul animalelor sălbatice în condiții naturale, deoarece nu este posibil de a oferi animalelor o doză determinată de hrană sub un control riguros.

Este cunoscută utilizarea brichetelor de sare pentru animalele domestice, care include clorură de natriu și microelemente (SU 377152 1973.04.17). Dezavantajul utilizării brichetelor constă în aceea că tehnologic este imposibil de a include în componența lor dozele terapeutice necesare de antihelmintic.

Este cunoscută, de asemenea, metoda de tratament al helmintozei la animale prin utilizarea de atazol cu substanța activă albendazol: metil 5-(propiltio)-1H-benzimidazol-2-il carbamat. Albendazolul este un antihelmintic cu spectru larg de acțiune, se absoarbe rapid și difuzează în toate organele, indiferent de specia și categoria animalelor tratate [1].

Problema pe care o rezolvă invenția constă în efectuarea concomitentă a tratamentului helmintozei și compensarea necesității fiziologice a organismului animalelor sălbatice cu micro- și macroelemente deficitare în hrana din natură.

Problema se soluționează prin aceea că metoda de profilaxie și tratament al helmintozei la cervide include aplicarea preparatului antihelmintic atazol sub formă de brichetă de lins, care conține suplimentar sulfat de zinc, clorură de cobalt, iodură de potasiu, clorură de sodiu, fân mărunțit și bentonită în următorul raport al ingredientelor, % mas.:

atazol	0,64...1,00
sulfat de zinc	0,7...0,9
clorură de cobalt	0,4...0,6
iodură de potasiu	0,0007...0,0009
clorură de sodiu	20,0...24,0
fân mărunțit	2,5...3,0
bentonită	restul.

Bricheta se aplică în perioada acumulării maxime a formelor preimaginale și imaginale de helminți la animale.

Ingredientele sunt luate pe baza lucrării teoretice și analizei datelor experimentale.

Rezultatul invenției constă în aceea că se efectuează dehelmintizarea animalelor în condiții naturale și compensarea deficitului de micro- și macroelemente, ceea ce permite de a păstra efectivele populațiilor speciilor de cervide și potențialul lor de reproducere în natură cu 10...15%, de a dirija cu distribuția spațială și densitatea lor în condiții concrete de viață. Metoda permite de a folosi econom și efectiv preparatele.

Exemplul 1

Bricheta se pregătește în felul următor.

Bentonita se amestecă adăugând apă până la formarea unei mase omogene. În continuare se adaugă antihelmintic, clorură de natriu, micro- și macroelemente și se amestecă timp de o oră, astfel ca toate componentele să se repartizeze uniform. Apoi se pune într-o matrice din lemn care, după ce masa capătă o consistență solidă, se scoate, iar bricheta se usucă. Pentru controlul experimental al compoziției propuse au fost pregătite 5 variante de amestecuri.

Variantele sunt prezentate în tabelul 1.

Tabelul 1

Variante	Atazol	Sulfat de zinc	Clorură de cobalt	Iodură de potasiu	Clorură de sodiu	Fân mărunțit	Bentonită
Compoziția 1	0,56	0,5	0,3	0,0005	18,0	2,0	restul
Compoziția 2	0,64	0,7	0,4	0,0007	20,0	2,5	restul
Compoziția 3	0,9	0,8	0,5	0,0008	22,0	2,8	restul
Compoziția 4	1,0	0,9	0,6	0,0009	24,0	3,0	restul
Compoziția 5	1,2	1,0	0,8	0,0010	26,0	3,5	restul

Pentru dehelmintizare se folosesc brichete cu compozițiile 2, 3 și 4, care au demonstrat rezultate optime.

Exemplul 2

Se determină specia, distribuția spațială, efectivul și densitatea cervidelor pe un teritoriu anumit și se efectuează minuțios analiza coprologică a probelor de excremente la prezența ouălor de helminți. Experimental s-a constatat că

perioada acumulării maxime de către animale a formelor preimaginale și adulte de helminți se observă primăvara (aprilie - mai), și toamna (septembrie - octombrie). Pornind de la efectivul animalelor sălbatice se pregătesc brichete, care se plasează în locurile preferate de animale.

Metoda se aplică în aprilie - mai și septembrie - octombrie (Rezervația Codrii, Ocolul Silvic Căpriană, Grădina Zoologică din or. Chișinău).

O brichetă cu masa de 1 kg asigură de o singură dată dehelmintizarea a cca 100 căpriori sau 20 cerbi. Pentru dehelmintizarea definitivă a organismului animalelor sunt necesare 2...3 vizite la brichete, de aceea trebuie de mărit numărul lor de 2...3 ori. Experimental s-a constatat că la o singură vizitare cerbul linge circa 50 g din masa brichetei, căpriorul – 10 g. Ținând cont că în raportul propus într-un gram de brichetă se conțin 6 mg de atazol, după o vizitare la brichetă cerbul asimilează doza de 300 mg, căpriorul – de 60 mg.

După efectuarea dehelmintizării profilactice, peste 2...3 săptămâni, se efectuează analiza coprologică a fecalelor pentru a depista prezența ouălor de helminți.

Rezultatele sunt date în tabelul 2.

Tabelul 2

Gospodăriile unde s-au efectuat cercetări	Numărul de animale		% de infestare			
			până la dehelmintizare		după dehelmintizare	
Rezervația Codrii	căpriori	cerbi	căpriori	cerbi	căpriori	cerbi
	20	50	95	96	1	2
Ocolul Silvic Căpriană	30	35	100	100	1	3
Grădina Zoologică din or. Chișinău	8	0	100	100	0	0

Rezultatele experimentale au demonstrat că metoda propusă permite de a asigura cervidele cu micro- și macroelemente deficitare în hrana din natură și de a efectua, în scop curativ-profilactic, dehelmintizarea lor cu minimum de cheltuieli. Aspectul brichetei și calitățile gustative sunt atractive pentru animale, fiindcă se aseamănă cu substratul argilos din natură bogat în săruri. Componenta atrăgătoare este clorura de natriu care, spre deosebire de hrană, este deficitară pentru animale pe parcursul anului, de aceea sărăriile sunt frecventate regulat, în special în perioada primăvară-vară.

Astfel, efectuarea concomitentă a dehelmintizării și compensării necesităților fiziologice ale organismului în micro- și macroelemente dau un efect nou, care permite de a spori supraviețuirea și potențialul de reproducere al cervidelor în condiții naturale cu 10...15%, majorând în așa fel producția de vânat. În afară de aceasta, metoda are semnificație în domeniul ocrotirii naturii, deoarece permite de a menține densitatea populațiilor speciilor de cervide în condiții naturale. Metoda propusă poate fi utilizată în toate condițiile landșaftice, ținând cont de deficitul de micro- și macroelemente în hrana din natură.